

ПРОФЕСОР М.М. БЕРЕЖНИЦЬКИЙ — ВЧИТЕЛЬ І ПЕДАГОГ

І.П. Катеренчук

Полтавський державний медичний університет

Резюме. У статті наведено спогади про діяльність одного із фундаторів Прикарпатської школи внутрішньої медицини галицького професора-інтерніста Мирослава Миколайовича Бережницького.

Ключові слова: Мирослав Бережницький, вчитель, педагог, фундатор Прикарпатської школи внутрішньої медицини.

Professor M.M. Berezhnyskyi — teacher and tutor

І.П. Katerenchuk

Poltava State Medical University

Abstract. The article describes memories about the professional activities of the galician professor of internal medicine Myroslav Berezhnyskyi who is one of the founders of internal medicine scientific group of Prykarpathian region.

Keywords: Myroslav Berezhnyskyi, teacher, tutor, founder of internal medicine school of Prykarpathian region.

У 1996 році, захищаючи докторську дисертацію, я познайомився з доцентом кафедри госпітальної терапії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця Михайлом Івановичем Дземаном, який розповів мені, що він навчався в Івано-Франківську і є учнем професора Бережницького Мирослава Миколайовича. Михайло Іванович дуже захоплено розповідав про Мирослава Миколайовича, і його здивуванню не було меж, коли я повідомив йому, що особисто був знайомий із Мирославом Миколайовичем і в мене також є що йому розповісти. Я повідав йому історію мого знайомства з Мирославом Миколайовичем. З тих пір минуло багато років, і в цей ювілейний рік Михайло Іванович згадав цю історію та запропонував мені поділитися спогадами.

УДК:614.253.1+37.011.3-051

DOI: 10.31793/2709-7404.2022.3-2-3.47

© І.П. Катеренчук

Мені, сільському хлопчику, ще в дитинстві дуже хотілось побачити зблизька справжнього професора. Тоді я і гадки не мав, що колись і сам стану професором. А вже пізніше, навчаючись у Чернівецькому медичному інституті, я мав можливість слухати лекції прекрасних педагогів і лікарів — професорів Кіршенблата Я.Д., Туркевича М.Г., Пахмурного Б.М., Іванова Ю.І., Самсон О.І., Хенкіна В.Л. та багатьох інших. Усі ці вчені були видатними особистостями, і мені завжди здавалось, що вони знають якісь важливі медичні таємниці, якими діляться зі студентами на лекціях. Потім мені поталанило в житті, я слухав лекції професора Пелешука А.П., Бурчинського Г.Й., Чекмана І.С., Амосова М.М., лекції Нобелівських лауреатів на міжнародних конгресах та конференціях.

Звичайно, здебільшого кожний лектор прекрасно володів матеріалом, умів зацікавити студентів і в кожного було чому повчитись.

А з Мирославом Миколайовичем трапилась така історія. Вже працюючи в Полтавському медичному стоматологічному інституті, ми приймали державний іспит із внутрішніх хвороб. У

той час головами державних екзаменаційних комісій призначали професорів з інших вищих навчальних закладів. І нам призначили головою державної екзаменаційної комісії професора Івано-Франківського медичного інституту Бережницького Мирослава Миколайовича. Зазвичай, як це було завжди, ми почали цікавитись науковими вподобаннями професора, як тема його дисертаційного дослідження, які особливості його професійної діяльності.

І ось перша зустріч. «Галицький професор», як ми тоді його називали поміж собою, виявився високоерудованим спеціалістом, інтелігентом, надзвичайно освіченою людиною. Водночас він був досить комунікабельним, розмовляв красивою українською мовою. Виявилось, що він є прекрасним знавцем історії України, мистецтва, історії медицини та багатьох інших актуальних проблем. Він виявився досить цікавим співрозмовником, вмів вислухати, а потім дати досить оригінальну пораду.

І ось розпочались державні іспити. Виходило якось так, що Мирослав Миколайович найчастіше сідав поруч зі мною і слухав відповіді студентів. Він ставив студентам різні питання, однак найчастіше запитував етимологію слів. Я до тих пір ніколи не замислювався, наскільки важливо знати етимологію слів, адже це складова професійної мови медика, це своєрідний код, а часто — це ключ до розуміння самого захворювання. Студенти часто не знали етимології багатьох слів, і Мирослав Миколайович коректно почав мені дорікати, що наші студенти погано знають етимологію медичних термінів.

Напередодні кожного дня перед іспитом студенти приходили на передекзаменаційну консультацію. І на цій консультації завжди запитували, про що більш за все запитують екзаменатори, як правильно відповісти, а також що любить запитувати голова державної екзаменаційної комісії. Я у відповідь сказав студентам, що голова державної екзаменаційної комісії любить запитувати етимологію слів, тому ви повинні розуміти не лише самі медичні терміни, а і їх походження.

Наступного дня Мирослав Миколайович знову сів поруч зі мною й уважно почав вислуховувати відповіді студентів. І коли студентка-відмінниця почала розповідати про панкреатит, Мирослав Миколайович попросив її пояснити етимологію слова «панкреатит».

Не встиг я подумати, що зараз знову студентка не відповість, а Мирослав Миколайович знову мені скаже, що студенти не

Голова ДЕКу, «галицький професор» М.М. Бережницький

знають етимології слів, як студентка випалила: «Пан» — це весь, «креас» із грецької перекладається як м'ясо, а суфікс «іт» вказує на запалення, тобто панкреатит — це запалення тієї, що вся із м'яса. Подиву професора, як і моєму подиву, не було меж. Я ще раз пересвідчився, що ця студентка була справжньою відмінницею, а Мирослав Миколайович сказав, що після завершення іспиту необхідно буде окремо відзначити відмінну відповідь цієї студентки.

З тих пір минуло багато років. І ми сьогодні інколи вживаємо два терміни «педагог» і «вчитель», роглядаючи їх як тотожні. Але це зовсім не так. Якщо використовувати

етимологію слова, то вчитель — це штатний співробітник, який займається викладанням будь-якого предмета учням, тоді як педагог (від давньогрецького παιδαγωγός, «провідний підлітка») — це спеціально підготовлена людина, діяльність якої спрямована на навчання та виховання підростаючого покоління.

Мирослав Миколайович Бережницький був і вчителем і педагогом. Він, проводячи контроль знань випускників, одночасно вчив не лише майбутніх лікарів, але і нас — викладачів. Я з тих пір і до цього часу постійно вивчаю етимологію медичних термінів, а набуті знання передаю студентам.

Для цитування: Катеренчук І.П. Професор Бережницький М.М. — вчитель і педагог. *Терапевтика* / імені професора М.М. Бережницького. 2022;3(2):47-49. DOI: 10.31793/2709-7404.2022.3-2.47.

Адреса для листування: Катеренчук Іван Петрович, ikaterenchuk@ukr.net; Полтавський державний медичний університет, вул. Шевченка, 23, Полтава, 36024, Україна.

Відомості про авторів: Катеренчук Іван Петрович, д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри внутрішньої медицини № 2 з професійними хворобами. ORCID: 0000-0003-3765-4895.

Особистий внесок: Катеренчук І.П. — написання статті, підготовка статті до друку.

Фінансування: Стаття підготовлена в рамках самофінансування.

Декларація з етики: Автор задекларував відсутність конфлікту інтересів і фінансових зобов'язань.

Проходження статті: Надійшла до редакції 21 липня 2022 року; прийнята до друку 21 серпня 2022 року; надрукована 14 вересня 2022 року.

For citation: Katerenchuk IP. Professor M.M. Berezhnyskyi — teacher and tutor. *Terapevtyka / of professor M.M. Berezhnysky* 2022;3(2):47-49. DOI: 10.31793/2709-7404.2022.3-2.47.

Correspondence address: Katerenchuk Ivan Petrovich, ikaterenchuk@ukr.net; Poltava State Medical University, Shevchenka Street, 23, Poltava, 36024, Ukraine.

Information about the authors: Katerenchuk Ivan Petrovich, Doctor of Medical Sciences, Professor, Head of the Department of Internal Medicine № 2 with occupational diseases. ORCID: 0000-0003-3765-4895.

Personal contribution: Katerenchuk IP — writing an article, preparation of the article for publication.

Funding: The article was prepared in the framework of self-financing.

Declaration of Ethics: The author declare that there is no conflict of interest or financial obligations.

Article: Received 21 July 2022; accepted 21 August 2022; published 14 September 2022.